

14.12.2022 r.

BP.5132.350.2022

2022.407141.BAST

E. Sp. z o.o.

Decyzja nr 197/2022/BP

Prezesa

Narodowego Funduszu Zdrowia

Na podstawie 109a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach”, w zw. z art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem przedsiębiorców”, po rozpatrzeniu wniosku E... Sp. z o.o. z siedzibą w ..., reprezentowaną przez radcę prawnego, o wydanie interpretacji indywidualnej, w zakresie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu

uznają za nieprawidłowe stanowisko Wnioskodawcy przedstawione we wniosku z dnia 14 listopada 2022 r.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 14 listopada 2022 r. E... Sp. z o.o. z siedzibą w ... (KRS: ...) zwana dalej: „Przedsiębiorcą”, zwróciła się do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia o interpretację indywidualną w zakresie przepisów dotyczących podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego wspólników, zobowiązanych na mocy umowy spółki do powtarzających się świadczeń niepieniężnych. Z uwagi na braki formalne wniosku Przedsiębiorca został wezwany do ich uzupełnienia, pismem z dnia 24 listopada 2022 r.

Braki zostały uzupełnione w terminie określonym przez organ.

W opisie stanu faktycznego Przedsiębiorca wskazał, że prowadzi działalność gospodarczą związaną ze sprzedażą detaliczną i dystrybucją armatury łazienkowej oraz projektowaniem łazienek.

Wspólnicy zamierzają zmienić umowę spółki, poprzez dodanie do niej następującego paragrafu:

1. Wspólnik P. N. zobowiązuje się do wykonywania, za wynagrodzeniem rynkowym i bezterminowo, powtarzających się świadczeń niepieniężnych na rzecz Spółki w trybie art. 176 §1 ksh polegających na:

- a) kontroli procesu obsługi klientów Spółki co najmniej raz w tygodniu,
- b) kontroli procesu sprzedaży towarów i usług co najmniej raz w tygodniu,
- c) konfiguracji sieci informatycznej oraz urządzeń sieciowych, co najmniej raz w tygodniu;
- d) kontroli gospodarki magazynowej, w tym: towarów zalegających, celowości zakupów i rotacji towarów, co najmniej raz w miesiącu;
- e) analizie polityki zakupowej Spółki i zaopatrzenia w towary i usługi, co najmniej raz w miesiącu;
- f) przeprowadzaniu remanentu sprzętowego komputerowego, co najmniej raz w miesiącu;
- g) kontroli gospodarki magazynowej, w tym: towarów zalegających, celowości zakupów i rotacji towarów, co najmniej raz w miesiącu;
- h) serwisowaniu sprzętu komputerowego, urządzeń peryferyjnych, co najmniej raz w miesiącu;
- i) przeprowadzaniu remanentu stanów magazynowych, co najmniej raz w roku kalendarzowym.

2. Wspólnik E. N. zobowiązuje się do wykonywania, za wynagrodzeniem rynkowym i bezterminowo, powtarzających się świadczeń niepieniężnych na rzecz Spółki w trybie art. 176 § 1 ksh polegających na:

- a) administrowaniu i kontroli nad dokumentacją finansową Spółki co najmniej raz w tygodniu;
- b) spotkaniach z pracownikami niższego szczebla celem wyznaczenia im zadań długo i krótko okresowych, co najmniej raz w tygodniu;
- c) nadzorowaniu prawidłowości dokumentacji w zakresie ubezpieczeń grupowych pracowników, co najmniej raz w miesiącu;
- d) doradztwie w zakresie strategii marketingowych, co najmniej raz w miesiącu;
- e) aktualizacji bazy danych dostawców i kontrahentów, co najmniej raz w miesiącu;
- f) analizie potrzeb w zakresie potrzeb świadczeń pozapłaćcowych dla pracowników, co najmniej raz na pół roku.

3. Obowiązki, o których mowa w ust. 1-3 obciążają wszystkie udziały wspólników. Zbycie udziałów, które są obciążone powtarzającymi się świadczeniami niepieniężnymi, jest możliwe za zgodą Spółki tylko na rzecz nabywcy, który będzie zdolny do wykonywania świadczeń niepieniężnych w taki sam sposób jak zbywca, który był do nich zobowiązany. Obowiązek przechodzi na nabywcę i wygasa tylko przypadku zwolnienia wspólnika z tego obowiązku przez Zgromadzenie Wspólników.

4. Wynagrodzenie z tytułu wykonywania powtarzających się świadczeń niepieniężnych jest określane przez Zarząd, na poziomie nieprzewyższającym stawek przyjętych w obrocie gospodarczym. W przypadku, w którym w skład zarządu wchodzi wspólnik zobowiązany do powtarzających się świadczeń niepieniężnych, wynagrodzenie ustala pełnomocnik Spółki powołany w trybie art. 210 § 1 ksh.

5. Wynagrodzenie za powtarzające się świadczenia niepieniężne Jest wypłacane co miesiąc z dołu, do 10 dnia następnego miesiąca kalendarzowego po wykonanym świadczeniu.

Na tej podstawie, po uzyskaniu wpisu zmian w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego i przyjęciu stosownych uchwał, wspólnicy będą otrzymywać wynagrodzenie z tytułu ww. powtarzających się świadczeń niepieniężnych. Wykonywane czynności będą miały swoją podstawę wyłącznie w umowie spółki. Nie zaistnieje między Przedsiębiorcą a wspólnikami zobowiązaniowy stosunek cywilnoprawny, nie zostaną zawarte żadne dodatkowe umowy. Ww. przychody wspólnicy wykażą jako dochody z innych źródeł na podstawie art. 10 ust. 9 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, gdyż nie są one dochodami z umowy zlecenia zgodnie z art. 750 Kodeksu cywilnego ani nie wynikają ze stosunku powołania, lecz są otrzymywane z tytułu powtarzających się świadczeń niepieniężnych (o których mowa w art. 176 ksh, które mają swoje źródło w umowie spółki. W konsekwencji mają one odrębną podstawę prawną.

W tak opisanym stanie faktycznych Przedsiębiorca zadał pytanie:

Czy ww. wspólnicy, otrzymujący wynagrodzenie z tytułu powtarzających się świadczeń niepieniężnych zgodnie z prezentowanym brzmieniem umowy spółki (o których mowa w art. 176 ksh), wykonywanych na podstawie umowy spółki, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego na podstawie przepisu art. 66 ustawy o świadczeniach?

Zgodnie z przedstawionym w uzasadnieniu stanowiskiem Przedsiębiorcy, wypłata wspólnikowi świadczenia z tytułu powtarzających się świadczeń niepieniężnych, o których mowa w art. 176 ksh, nie stanowi podstawy do podlegania przez niego obowiązkowemu ubezpieczeniu

zdrowotnemu. Według Przedsiębiorcy w art. 66 ust. 1 ustawy o świadczeniach wprowadzono zamknięty katalog podmiotów objętych obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym. Przy czym do katalogu tego nie należy spółka z o.o. otrzymująca wynagrodzenie z tytułu wykonywania powtarzających się świadczeń niepieniężnych określonych w art. 176 ksh.

Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, w związku z wnioskiem o wydanie interpretacji zważył, co następuje. Zgodnie z art. 34 ust. 1-3, 5 i 6 Prawa przedsiębiorców, przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wniosek o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu stosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna). Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej może dotyczyć zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzeń przyszłych. Przedsiębiorca we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej przedstawia zaistniały stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe oraz własne stanowisko w sprawie. Udzielenie interpretacji indywidualnej następuje w drodze decyzji, od której służy odwołanie. Interpretacja indywidualna zawiera wyczerpujący opis przedstawionego we wniosku zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego oraz wskazanie prawidłowego stanowiska wraz z uzasadnieniem prawnym oraz z pouczeniem o prawie wniesienia środka zaskarżenia. Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej podlega opłacie w wysokości 40 zł. Opłatę wnosi się w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku.

Na podstawie art. 109a ustawy o świadczeniach Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, w zakresie spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym. Interpretacje indywidualne wraz z wnioskiem o wydanie interpretacji, po usunięciu danych identyfikujących wnioskodawcę oraz inne podmioty wskazane w treści interpretacji, Fundusz niezwłocznie zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej. Do spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym nie należą sprawy dotyczące składek na ubezpieczenie zdrowotne należące do właściwości organów ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 62a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz na podstawie art. 83d ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

W ocenie Prezesa Funduszu stanowisko Przedsiębiorcy jest nieprawidłowe.

Przepis art. 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks Spółek Handlowych (Dz. U. z 2022, poz. 1467, z późn. zm.) zwana dalej „K.s.h.” stanowi, iż w sprawach określonych w art. 1 § 1 nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego. Jeżeli wymaga tego właściwość (natura) stosunku prawnego spółki handlowej, przepisy Kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio. Na zasadzie art. 3 K.s.h., przez umowę spółki handlowej wspólnicy albo akcjonariusze zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu przez wniesienie wkładów oraz, jeżeli umowa albo statut spółki tak stanowi, przez współdziałanie w inny określony sposób. W świetle art. 151 § 3 K.s.h., wspólnicy są zobowiązani jedynie do świadczeń określonych w umowie spółki. Na podstawie art. 159 K.s.h., jeżeli wspólnikowi mają być przyznane szczególne korzyści lub jeżeli na wspólników mają być nałożone, oprócz wniesienia wkładów na pokrycie udziałów, inne obowiązki wobec spółki, należy to pod rygorem bezskuteczności wobec spółki dokładnie określić w umowie spółki. Przepis art. 176 § 1 K.s.h. stanowi natomiast, iż jeżeli wspólnik ma być zobowiązany do powtarzających się świadczeń niepieniężnych, w umowie spółki należy oznaczyć rodzaj i zakres takich świadczeń. Wedle § 2 cytowanego artykułu, wynagrodzenie wspólnika za takie świadczenia na rzecz spółki jest wypłacane przez spółkę także w przypadku, gdy sprawozdanie finansowe nie wykazuje zysku. Wynagrodzenie to nie może przewyższać cen lub stawek przyjętych w obrocie. W § 3 przepisu wskazuje się, iż w przypadku określonym w § 1 zbycie udziału, jego części lub ułamkowej części udziału, bądź obciążenie udziału, może nastąpić jedynie za zgodą spółki, o której mowa w art. 182, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

Zgodnie ze stanowiskiem doktryny i orzecznictwa, przepis art. 176 K.s.h. obok obligatoryjnego obowiązku wspólników do wniesienia wkładów na pokrycie objętych udziałów, stanowi jeden z fakultatywnych obowiązków wspólników, znajdujących swoje źródło w umowie spółki, a zarazem odstępstwo od ustawowego ograniczenia świadczeń wspólników na rzecz spółki (art. 151 § 3 i art. 3 K.s.h.). Umowa spółki natomiast kreuje stosunek cywilnoprawny i jest umową cywilnoprawną, zawierającą cechy szczególne, właściwe dla regulacji prawa handlowego, tj. tworzy stosunek obligacyjny o charakterze konsensualnym, odpłatnym, przysparzającym oraz kauzalnym. W doktrynie podkreśla się konieczność rozróżnienia zobowiązania wspólnika do powtarzających się świadczeń niepieniężnych od innych fakultatywnych postanowień umowy spółki oraz ewentualnych cywilnoprawnych stosunków zobowiązaniowych pomiędzy spółką a wspólnikiem.

Do elementów przedmiotowo-istotnych zobowiązania ustanowionego na podstawie art. 176 K.s.h. należą: obligacyjno-udziałowy charakter zobowiązania, ustanowiony w umowie spółki, oznaczony rodzaj i zakres świadczeń, odpłatność (oznaczenie wynagrodzenia), związek z udziałami ograniczonymi w zakresie swobody dysponowania nimi przez wspólnika. W odróżnieniu od innego rodzaju fakultatywnych zobowiązań umownych oraz cywilnoprawnych, obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych powinien pozostawać w ścisłym związku z zamierzeniami i celem, dla którego wspólnicy utworzyli spółkę. Z tej przyczyny omawiane zobowiązanie składa się na treść stosunku uczestnictwa w spółce.

W celu skutecznego ustanowienia instytucji opisanej w art. 176 § 1 k.s.h., strony umowy spółki powinny oznaczyć co najmniej rodzaj i zakres świadczeń. Pod pojęciem rodzaju należy przy tym rozumieć przedmiot świadczenia. Ustawodawca nie ustanawia ograniczeń co do rodzaju świadczeń będących przedmiotem zobowiązania, wobec czego przyjęć należy, iż przedmiotem zobowiązania wspólnika może być każdy typ świadczenia (dare – danie czegoś, facere – czynienie czegoś, non facere – nie czynienie czegoś, pati – znoszenie czegoś).

Drugim obligatoryjnym elementem zobowiązania wspólnika pozostaje jego zakres, przez co rozumie się rozmiar i okres świadczenia (w znaczeniu częstotliwość). Zgodnie z literalnym brzmieniem normy ustanowionej w art. 176 K.s.h. świadczenie powinno mieć charakter powtarzalny, a zatem periodyczny.

Tego kryterium nie spełniają zobowiązania jednorazowe, ciągłe ani stałe (tak np.: Z. Jara (red.), Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Wyd. 3, Warszawa 2020). Uwzględniający ww. elementy stosunek prawny ma charakter obligacyjno-udziałowy. W odróżnieniu od relacji cywilnoprawnej, niewywodzącej się ze stosunków korporacyjnych, do tego rodzaju stosunków obligacyjnych stosuje się reżim K.s.h.

Przedmiotem stosunku prawnego opisanego w analizowanym stanie faktycznym, opisanym przez Przedsiębiorcę, pozostaje świadczenie o charakterze ciągłym, które nie mieści się w hipotezie normy ustanowionej w art. 176 K.s.h. Zakres wymienionych przez Przedsiębiorcę przykładowych czynności oraz sposób ich wykonywania (tu: co najmniej raz w tygodniu, co najmniej raz w miesiącu) świadczy o tym, że jest to zobowiązanie do stałego, bieżącego wykonywania wskazanych czynności.

W odróżnieniu od świadczeń periodycznych (okresowych), w przypadku świadczeń ciągłych czas jest wyznacznikiem rozmiaru świadczenia. Świadczenie ciągłe polega bowiem na określonym,

stałym zachowaniu się dłużnika przez czas trwania stosunku zobowiązaniowego. Upływ czasu zostaje tym samym wpisany w konstrukcję świadczenia, a w konsekwencji w konstrukcję stosunku zobowiązaniowego. Zachowanie dłużnika w zasadzie sprowadza się więc do spełniania świadczenia, które ma następować wraz z upływem czasu. Potwierdza to stałe i bieżące wykonywanie wskazanych zadań, a przez to pracę o charakterze ciągłym.

Stażność zachowania dłużnika nie oznacza, że musi ono przybrać postać nieprzerwanego, nierozdzielonego, ciągłego. Do uznania świadczenia za ciągłe wystarcza, jeżeli składa się ono z pewnych powtarzających się stale, następujących po sobie psychofizycznych aktów dłużnika, które – mimo że oddzielone w czasie - tworzą razem funkcjonalną całość. Miernikiem tej całości jest czas, a interes wierzyciela jest zaspokajany właśnie dlatego, że odpowiednie zachowanie się dłużnika trwa w czasie (T. Dybowski [w:] K. Osajda (red.) Prawo zobowiązań – część ogólna. System Prawa Prywatnego tom 5, Warszawa 2020, Wydanie 3).

Czym innym natomiast jest świadczenie okresowe, zwane periodycznym lub powtarzającym się. Takie świadczenie – zgodnie z doktryną – polega na stałym dawaniu przez czas trwania stosunku prawnego, w określonych regularnych odstępach, pewnej ilości świadczeń (pieniędzy lub innych rzeczy zamiennych). Kolejne świadczenia pozostają względem siebie w układzie periodycznym. Kategoria świadczeń okresowych jest więc wyróżniana na podstawie innych kryteriów niż świadczenia jednorazowe oraz ciągłe. Poza kryterium czasu pojawia się kryterium dodatkowe, tj. ilość świadczeń spełnianych w ramach jednego stosunku zobowiązaniowego (por.: T. Dybowski [w:] K. Osajda (red.) Prawo zobowiązań – część ogólna. System Prawa Prywatnego tom 5, Warszawa 2020).

Tych cech nie spełniają świadczenia opisane przez Przedsiębiorcę we wniosku, gdzie wspólnicy są zobowiązani w pierwszej kolejności do stałego i bieżącego realizowania zadań w sposób wskazujący na ich stałe i niezmiennie wykonywanie (tak jak w umowie zlecenia czy stosunku pracy). Opisane w ten sposób świadczenia nie spełniają cechy periodyczności, ani nie pozwalają na ustalenie stałego rozmiaru świadczenia w jednostce czasu, co jest immanentną cechą świadczeń powtarzalnych.

W kontekście powyższego, stanowisko Przedsiębiorcy przedstawione we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej należy uznać za nieprawidłowe.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało stwierdzić jak na wstępie.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji stronie przysługuje:

- 1) na podstawie art. 34 ust. 5 Prawa przedsiębiorców w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.- Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2022 poz. 2000), zwanej dalej „k.p.a.” prawo wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji, wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy albo
- 2) na podstawie art. 127a k.p.a., w zw. z art. 127 § 3 k.p.a., prawo zrzeczenia się prawa wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Oświadczenie o zrzeczeniu należy złożyć do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji. Z dniem doręczenia Prezesowi Narodowego Funduszu Zdrowia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, albo
- 3) na podstawie art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U.z 2019 r. poz. 2325,z późn.zm.) prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, z pominięciem wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia ul. Rakowiecka 26/30, 02-528 Warszawa, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Na podstawie art. 35 ust. 1 Prawa przedsiębiorców interpretacja indywidualna nie jest wiążąca dla przedsiębiorcy, z tym że przedsiębiorca nie może być obciążony sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami w zakresie, w jakim zastosował się do uzyskanej interpretacji indywidualnej ani daninami w wysokości wyższej niż wynikające z uzyskanej interpretacji indywidualnej.